1820.

LEEUWARDER COURANT.

No. 25

DINGSDAG den 28 MAART.

De MILITIE-RAAD over de acht laatste Militie-Kantons in Vriesland brengt, bij dezen, ter kennisse van de daar bij belanghebbenden, dat deszelfs tweede zitting, bestemd om te aanhooren en te beslissen de reclames, welke de Lotelingen voor de Militie, van dezen jare zullen vermeenen te hebben, eenen aanvang zal nemen op Vrijdag den 31 Maart 1820 en voor de onderscheidene Grietenijen en Steden, van de acht laatste Militie-Kantons onafgebroken zal worden voortgezet op de navolgende dagen, uren en plaatsen:

GRIETENIJEN EN STEDEN.	DAGEN EN DATUMS.	UREN.	PLAATSEN, ALWAAR DE ZITTING GEHOUDEN ZAL WORDEN.
UTINGERADEEL . . .	Vrijdag den 31 Maart	des morgens ten 9 uren.	
OOSTSTELLINGWERF	———	des voordemiddags ten 10 uren.	
OPSTERLAND	———	——— 11 ———	
SMALLINGERLAND . .	———	des middags ten 12 uren.	
TIETJERKSTERADEEL	———	des namiddags ten 1 uur.	
LEMSTERLAND	———	——— 2 uren.	Op het Heerenveen in het Grietenijehuis aldaar.
HASKERLAND	Zaturdag den 1 April	des morgens ten 9 uren.	
WESTSTELLINGWERF .	———	des voordemiddags ten 10 uren.	
SCHOTERLAND . . .	———	——— 11 ———	
GAASTERLAND . . .	———	des middags ten 12 uren.	
DONIAWARSTAL . . .	———	des namiddags ten 1 uur.	
SLOTEN	———	——— 1½ uren.	
ÆNGWIRDEN	———	——— 2 ———	
WONSERADEEL . . .	Dingsdag den 4 April	des morgens ten 9 uren.	
WORKUM	———	des voordemiddags ten 10 uren.	
SNEEK	———	——— 11 ———	
HEMELUM, OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE	———	des middags ten 12 uren.	
HINDELOPEN	———	des namiddags ten 1 uur.	Op het Stadshuis te Bolsward.
STAVOREN	———	——— 1½ uren.	
BOLSWARD	Woensdag den 5 April	des morgens ten 9 uren.	
WIJMBRITSERADEEL .	———	des voordemiddags ten 10 uren	
BAARDERADEEL . . .	———	——— 11 ———	
RAUWERDERHEM . . .	———	des middags ten 12 uren.	
HENNAARDERADEEL . .	———	des namiddags ten 1 uur.	
IJLST	———	——— 1½ uren.	

Wordende de belanghebbenden wijders geïnformeerd, dat aan hun nader zal worden kennis gegeven van de dagen en uren, op welke de Plaatsvervangers en Nummerwisselaars aan den Raad zullen moeten worden aangeboden.

Heerenveen,
den 10 Maart
1820.

De Militie-Raad voornoemd,
P. O. VAN VIERSSEN,
President.

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 8 Maart.*

De sedert eenen geruimen tijd hier verspreide geruchten, nopens nieuwe uiterst gewigtige finantiele operatien, blijken thans geenszins van grond ontbloot te zijn geweest, ja zelfs verneemt men er reeds met genoegzame zekerheid verscheidene voorname bijzonderheden van, hoezeer er nog niets officieels van publiek gemaakt is, en de werklieden op de staats drukkerij, waar de nieuwe verordeningen thans ter perse zijn, aldaar, gelijk altoos in zoodanige gevallen het gebruik is, permanent achter het slot gehouden worden, tot zoo lang de uitgifte in druk algemeen en door geheel de monarchie gelijktijdig geschieden kunne. Even wel, daar, dit maal vooral, vooraf vele belangen moesten worden gehoord, en onderscheiden onderhandelingen met de voornaamste financiers moesten plaats grijpen, zoo heeft men alles niet zoodanig geheim kunnen houden, dat niet een en ander uitgelekt zij, als, onder anderen, dat de 40000 actien, welke nog aan de volteekening van de nationale Oostenrijksche bank ontbraken, door het gouvernement zijn overgenomen, onder voor de vroegere houders van bank-actien zeer voordeelige bedingen; dat aan het papieren geld eene vaste waarde gegeven is, en het tot die waarde, 40 prCt., tegen specie zal kunnen verwisseld worden, met welke operatie zich een bijzonder bureau der bank belast heeft.

SPANJE.

MADRID, *den 10 Maart.*

Elk oogenblik wordt de heer *Garay* verwacht, die tot het nieuwe ministerie behoort. Een gerucht had zich verspreid, dat de hertog van *Wellington* hier aangekomen was, welke maar voor eene korte wijl eenige opschudding verwekte, doch spoedig onwaar bevonden werd.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den 12 Maart.*

De plaatsmajoor *Schack*, te Neisse, liet voor eenige dagen eenen gevangenen, welke hij uit Spandau tot den vesting arbeid bekomen had, voor zich komen, om hem wegens kwaadwilligheid, bij het werk betoond, tot reden te brengen. Deze gevangene, *Brunnert* genaamd, in plaatse van naar reden te hooren, bedreigde den majoor, welke hem deed wegbrengen. Eenigen tijd daarna begaf de majoor zich met een' onder-officier en 2 bedienden naar zijne gevangenis; aldaar komende, gaf *Brunnert* den onder-officier een' stoot op den borst, en stak op hetzelfde oogenblik een mes in het onderlijf van den majoor, die ter aarde stortte. *Brunnert* dreigde elk, die hem naderde, ter neder te zullen stooten, en men konde zonder levensgevaar zich niet van dien woedenden mensch meester maken. Om nieuwe ongelukken te voorkomen, werd hij des nachts overvallen en aan het crimineel geregt overgeleverd. De geneesheeren twijfelen aan de herstelling van den majoor *Schack*, een in 50 jarigen staatsdienst eerwaardig en geacht geworden grijsaard.

DUITSCHLAND.

HAMBURG, *den 10 Maart.*

Dezer dagen is een persoon alhier gearresteerd, welke men op het maken van valsche wissels betrapte, waarvan hij er reeds eenige had weten te disconteren. Deze wissels waren door het handelhuis van *van Frege* en Comp. te Leipzig, op eenige aanzienlijke huizen alhier getrokken, en beliepen eene belangrijke somme gelds.

ENGELAND.

LONDEN, *den 17 Maart.*

De beroemde Iersche dichter, *Theodorus Sullivan*, is te Cork overleden, in den hoogen ouderdom van 115 jaren. Deze buitengewone man, die in zijne moedertaal een zeer bekwaam schrijver was, stierf verleden woensdag zeer onverwacht, terwijl hij bezig was een stuk land van een' zijner achter-kleinzonen met haver te bezaaijen, hebbende alle zijner zielsvermogens tot zijn laatste oogenblik behouden. Hij had een zijner geliefde gezangen gezongen, en bij het eindigen van den laatsten regel gaf hij den geest. Hij was ook kuiper van zijn handwerk, en had eene ton gemaakt, om boter in te kaarnen, op den dag, dat zijn zes en twintigste achter klein-kind gedoopt werd.

Volgens tijdingen van Calcutta, is de Koning van Ava den 5 junij gestorven, na 38 jaren te hebben geregeerd. De Prins Regent, zijn kleinzoon, is hem opgevolgd, en heeft, vernemende dat zijn eigen broeder, de Prins *Raugoon*, het plan had, om hem den troon te ontweldigen, hem met zijne kinderen en geheele familie doen vatten, in roode zakken binden en dus in zee doen werpen, welke wijze van doodstraf bij de wetten des lands voor personen van het koninklijk geslacht bepaald is. De Prins *Proue*, een oom des Konings, die ook tot de zamenzwering behoorde, is gepijnigd en daarna in de gevangenis geworgd. De Prins *Lem Gaen*, wiens oudste broeder een schoonzoon van *Rangoon* was, is ook als zamengezworen ter dood gebragt, benevens een der eerste ministers van den gouverneur der westelijke provincien. Men schat het getal personen, die voor hunne zaak omgekomen zijn, op 1400, en men verzekert dat omstreeks 15,000 menschen van de volksklasse hetzelfde lot hebben ondergaan. De waarde der goederen en eigendommen van *Raugoon*, door den nieuwen Koning verbeurd verklaard, wordt op 1,848.000 sicca ropijen berekend.

De jonge Nabob van Carnatica heeft, volgens eene te Madras bekend gemaakte proclamatie, zijnen vader opgevolgd, en heet Prins *Auzum Jaw*, *Omdut Ool Omrah*, *Mickhtar Ool Moole*, *Roshun Ool Dowlah*, *Mahummed Moonwuur Khan Buhadoor*, *Buhadoor Jung*.

Verleden donderdag is te IJork voor de assises het proces begonnen tegen den beruchten volksredenaar *Hunt*, benevens negen andere personen, als beschuldigd van, op den 1 julij 1819 en op verschillende andere tijden, te zamen gespannen te hebben, om groote vergaderingen van het volk bijeen te roepen, en daardoor de vreedzame onderdanen van Zijne Majesteit schrik aan te jagen, en verder van, op den 16 augustus laatstleden, eene groote menigte volks, ten getale van 60,000 menschen en daarboven, te Manchester, op eene onwettige, rustverstorende en oproerige wijze te hebben bijeen gebragt met vlaggen, banieren enz.

De getuigen in deze zaak tegen de beschuldigden zijn omtrent honderd, en die door de aangeklaagden ter hunner verdediging zijn gedagvaard, zijn nog sterker in getal. Slechts tien der eersten werden donderdag gehoord, zoo dat alles laat aanzien, dat dit proces van langen duur zijn zal.

Er zijn tijdingen van Calcutta. Dezelve bevestigen den aftogt van de Hollanders van Palembang; getracht hebbende zich van eene door de Maleijers opgerigte batterij van dertig stukken geschut meester te maken, zijn zij met verlies terug geslagen.

In den *Courier de Londres* vindt men den volgenden brief aan den redacteur geadresseerd:

„Mijnheer! — Ik heb met de grootste verontwaardiging, in de *Morning-Post* van den 2 dezer maand, een artikel, geteekend „Hampden," gelezen, betrekkelijk de benoeming van den hertog *Decazes* als ambassadeur bij het hof van London. De heer *Decazes* werd in dat schandelijk schotschrift behandeld, als of hij een der laagste intriganten was, als een der bloeddorstige mannen van de revolutie, een Koningsmoorder, een gemeenebestgezinde, of een volstrekte Jakobijn, wiens benoeming tot het gezantschap van Engeland als eene schande voor den Koning van Frankrijk en een hoon voor het Britsch gouvernement beschouwd kan worden. Wie zal niet met afschuw neerzien op een zoo schandelijk schotschrift tegen een' minister, indien men zelfs zijne staatkunde niet goedkeurde, die steeds de zuiverste bedoelingen gevoed heeft, en wiens ijver en verkleefdheid voor zijnen Koning en zijn vaderland standvastig en onveranderlijk geweest zijn! De heer *Decazes* was een man van den hedendaagschen tijd, indien ik mij aldus kan uitdrukken, toen *Lodewyk XVIII* den troon weder beklom. Hij heeft nimmer eenig deel in de revolutie gehad; hij was zelfs te jong, om eenig staatkundig aandeel te nemen, en nimmer heeft hij eenige hoofdrol onder *Buonaparte* gespeeld. *Lodewyk XVIII* alleen heeft den heer *Decazes* verheven; het is *Lodewyk XVIII*, die het eerst groote talenten ontdekt heeft, sedert zoo wel aan den dag legde; het is *Lodewyk XVIII*, die hem, uit den nederigen staat van eenvoudige partikulier, achtervolgens tot de hertogelijke waardigheid verheven heeft, tot belooning van deszelfs verkleefdheid aan zijnen persoon, deszelfs uitmuntende diensten, en voornamelijk voor de belangloosheid, van welke hij zoo vele bewijzen gegeven heeft, en die, gedurende zijn ministerie, hem de achting zijner tegenstrevers zelve verworven heeft. Verdient een dergelijk persoon, dat men zich wegens hem in dier voege uit: „*Wien zullen wij wederkeerig van onzen kant zenden? Thistlewood heeft reeds eene andere roeping!*" (melding makende van het gezantschap). ô Hemel! De heer *Decazes* gelijk te stellen met eenen afschuwelijken zamenzweerder, met eenen verachtelijken moordenaar! Indien *Lodewyk XVIII Louvel* had benoemd, wat zoude men meerder kunnen zeggen? Deze lage lastertaal is niet slechts tegen den heer *Decazes* alleen gerigt, maar ook tegen den Koning zelve. Gewis het is niets nieuws, den goeden en wijzen *Lodewyk XVIII* schandelijk in de *Morning-Post* gehoond, en met zoo veel oneerbied als onregtvaardigheid behandeld te zien.

„Ik ben, enz.

(*get.*) EEN FRANSCHMAN."

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

FRANKRIJK.

PARYS, *den 18 Maart.*

Een onzer papieren meldt, volgens een' bijzonderen brief uit Weenen, van den 8 dezer, dat de deliberatien van het Congres, de gevolgen, die men door het meerder vastsnoeren der bondgenootschappelijke banden verlangde te verkrijgen, niet gehad hebbende, de twee eerste Mogendheden hun *ultimatum* hadden uitgebragt, waaruit volgt, dat zij zich verstaan hebben omtrent een' maatregel, die hun onvermijdelijk toeschijnt voor de rust van Duitschland, in den staat, waarin zich Europa bevindt, en dat, na de toestemming der ministers van verscheiden andere hoven verkregen te hebben, die Mogendheden hebben besloten, dat er een observatie-leger te veld zal gebragt worden op de westelijke grenzen van Duitschland. Hetzelfde papier voegt echter hierbij, dat deze tijding nadere bevestiging verdient.

Gisteren meldde een dagblad, volgens handelsberigten, het gerucht, dat er een opstand onder de Portugeesche troepen was uitgebroken, en een der kolonels van het leger, *Beresford*, gearresteerd zoude zijn.

Heden zijn er weder een aantal tijdingen uit Spanje. Men zegt er, dat een provisioneel ministerie is zamengesteld, en wel uit de heeren *Pizarro*, als minister van buitenlandsche zaken; *Garay*, als minister van financien; *Ballesteros*, als minister van oorlog; *Agar*, als minister van binnenlandsche zaken; *Arguelles*, als minister van gratie en justitie; *Villavicencio*, als minister van marine. Ook sprak men van den graaf *de l'Abisbal*, of van den graaf *de Montyn*, voor minister-secretaris van staat. Het is te vreezen, dat eenige der provinciale Junta's zullen vragen, dat de uitoefening van het koninklijk gezag aan een regentschap toevertrouwd zal worden, door de permanente deputatie der Cortes te benoemen, tot dat de Koning op eene meer plegtige wijze den eed van getrouwheid aan de Constitutie zal kunnen zweren. In de provincien heeft alle militaire onrust opgehouden. Te Madrid moest een nieuw dagblad onder den titel van *el Constitucional* in het licht komen. Men verwacht eene proclamatie aan de kolonien, of, zoo als men die tegenwoordig noemt, aan de *Overzeesche Provincien* gerigt, om dezelven uit te noodigen zich met de hoofdstad te vereenigen, zoo wel die geweigerd hadden de Constitutie der Cortes aan te nemen, als die, welke deze reeds hadden uitgeroepen. Ook moet er nog eene proclamatie uitgevaardigd worden, bij welke alle verbannenen van alle partijen werden terug geroepen. Couriers, die den 9 uit Madrid vertrokken zijn, hebben aan den ambassadeur van Spanje depêches overgebragt, welke nog door de oude ministers onderteekend waren.

Gisteren verzekerde een liberaal dagblad, dat de Spaansche ambassadeur weder eenen courier ontvangen had, en met denzelven het berigt, dat de Koning Madrid had verlaten. Verscheiden geruchten waren er spoedig in omloop, waartoe die tijding aanleiding gegeven had, en volgens het waarschijnlijkste derzelven zoude de generaal *Ballesteros*,

(*Het vervolg op bladzijde twee.*)

op het zien dat de gisting onder het volk steeds toenam, den Koning hebben geraden, om zijn militair huis af te danken en naar St. Ildefonse te vertrekken met eene eere wacht, uit de aanzienlijkste burgers der hoofdstad zamen gesteld, om in dat Paleis af te wachten, dat de vergadering der Cortes Zijne Majesteit in staat stelle, den eed aan de Constitutie af te leggen.

Volgens een door de in het begin van 1814 te Madrid te zamengeroepen Cortes genomen besluit, kan de Koning niet erkend worden en men hem hoegenaamd geene gehoorzaamheid in den boezem van het nationale congres bewijzen, dan nadat hij den bij het 73ste artikel der Constitutie voorgeschreven eed afgelegd heeft. Indien dit besluit, hetgeen den 2 februarij 1814 gedagteekend is, en bekend gemaakt werd, toen men de terugkomst van Koning *Ferdinand* in Spanje verwachtte, beschouwd wordt door de constitutionele Spanjaarden, als nog in kracht te zijn, zou de de Koning zich in den toestand bevinden, waarin bovenstaande tijding hem plaatst, tot dat de Cortes zullen vergaderd zijn.

Men verzekert, dat de Infant Don *Carlos* zich in den grooten raad, door den Koning voorgezeten, sterk verklaard heeft tegen het aannemen der Constitutie, maar dat de Infant Don *Francisco* en de bisschop van Madrid van een tegenovergesteld gevoelen waren.

Men wil, dat de Koning aan den groot-inquisiteur zoude verklaard hebben, dat, na het besluit, door hem genomen om tot de Constitutie der Cortes toe te treden, de inquisitie-raad opgehouden had te bestaan.

Toen de generaal *Ballesteros* alle de gevangenen, welke uithoofde van staatkundige gevoelens in de verschillende gevangenissen van Madrid waren geworpen, in vrijheid stelde, volgde hem het volk met veel vreugdegejuich, en zag men verscheidene treffende tooreelen en onverwachte ontmoetingen: zoo verhaalt men, dat de graaf *de Montyo*, welke men dacht, dat zich in de gevangenissen der heilige regtbank, in het binnenste van Gallicien, bevond, in eene gevangenis te Madrid werd ontdekt, terwijl zijne familie hem te St. Jago de Compostella, twee honderd mijlen ver, waande.

De anti-liberale bladen verzekeren, dat het tot nog toe niet blijkt, dat de Inquisitie is afgeschaft, en dat gezegde Raad niet strijdig is met de nieuwe constitutie.

De Spaansche berigten maken hier eenen bijzonderen indruk. De tijd zal leeren, in hoe verre de constitutie, in meer dan een opzigt, in eenen republikeinschen vorm vervat, op eene monarchale regering zal kunnen worden toegepast. — Hier te lande is men gezind de eenmaal voorgedragene maatregelen, ten einde de ministers, in deze oogenblikken, met eene buitengewone magt te bekleeden, met kracht door te zetten.

De troepen der in opstand zijnde provincien hebben bij voorraad verklaard, dat zij zouden voortvaren, zich door de provisionele besturen, welke zij aangenomen hadden, tot de bijeenroeping der Cortes, te laten regeren.

Het leger heeft insgelijks, tot waarborg van de Koninklijke belofte, de vestingen van Kadix, Cartagena, Coronia, Ferrol, Pampelura en Barcelona gevraagd.

In Navarre is het alles rustig toegegaan. Den 11 maart is *Mina* met 2000 man voor Pampelona verschenen, den generaal *Espeleta* (een' grooten tegenstander der constitutie en zijnen persoonlijken vijand), sommerende, om hem de poorten te openen, ten einde de constitutie te hooren afkondigen. De generaal heeft *Mina* te kennen gegeven, dat hij op het punt was, om zelf de constitutie te proclameren. De laatstgenoemde is daarop binnen gekomen, minzaam door den generaal ontvangen en tegenwoordig geweest bij de plegtigheid, ten gevolge waarvan een *Te Deum* is gezongen en eene menigte gevangenen in vrijheid gesteld. — *Espeleta* heeft vooreerst het opperbevel in Navarre behouden, in afwachting van nadere bevelen uit Madrid. *Mina* is in Pampelona gebleven.

In Madrid zijn ook alle de gevangenen, beschuldigd van vrij-metselarij, op vrije voeten gesteld. — Men had nog geene stellige berigten uit Grenada en Valencia, doch men verzekerde, dat *Eguia* en *Elio* zich zoek hadden gemaakt. Men twijfelde geenszins, of de constitutie was ook in het Zuiden geproclameerd. — Men wachtte in Madrid, na de benoeming van de regerings junta, de benoeming van het nieuwe ministerie. Men wil, dat de constitutionele regering in Gallicie reeds maatregelen had genomen, om de afkondiging der grondwet, met kracht van wapenen, te bevorderen; maatregelen, die nu denkelijk terstond buiten werking zullen worden gesteld. Het is nader gebleken, dat de aanbrenger van *Porlier* wel mishandeld, maar niet vermoord is geworden.

De laatste brieven van Madrid zijn van den 9 maart. De post van Andalusien was toen nog niet aangekomen, zoo dat men niet wist, van welke gevolgen het besluit des Konings van den 7 op de stad Kadix geweest was.

Den 9 was er op het paleis des Konings cour voor de Spanjaarden; hetzelve was zeer talrijk, en de Koning vertoonde zich aldaar met kalmte en spraakzaamheid. Te midden der gisting, die de omwenteling van den 7 natuurlijk heeft doen ontstaan, was het onmogelijk van niet op te merken, hoezeer de persoon des Konings bij het volk geliefd is. Dit ging zelfs zoo ver, dat, toen het garnizoen en de regementen gardes besloten, om tot de partij der toen zoogenaamde Insurgenten over te gaan, indien de Koning de Constitutie van 1812 niet aannam, zij tevens bepaalden, dat er twee bataillons zouden achter blijven, om voor de veiligheid van Zijne Majesteit te waken. De Koning heeft dus Madrid niet verlaten, maar zich bezig gehouden met het daarstellen van een provisioneel Gouvernement.

Verscheidene personen, die het ongeluk hebben, den van nu af aan geschandvlekten naam van *Louvel* te voeren, zonder met dien moordenaar in bloedverwantschap te staan, wenden zich bij aanhoudendheid aan de regering, om andere namen te mogen aannemen.

Men schijnt voornemens, om de vernielde, zoo nabij aan Bazel gelegene, vesting Hunningen, die, volgens het tractaat van 1815, niet herbouwd mag worden, in de linie der Fransche krijgsplaatsen te vervangen, door Chaumont en Langres, die beide daartoe geschikt zijn, tot vestingen van den eersten rang te verheffen. Ingenieurs zijn derwaarts gezonden. Ook Béfort zal hersteld worden, en in zonderheid wil men het kasteel dier stad met den grootsten spoed weder in staat van verdediging stellen. Onder de garnizoenen aller Fransche vestingen moet, naar het schijnt, eene algemeene verplaatsing voorvallen.

Van den 19.

Onze dagbladen laten zich over de Spaansche zaken, zoo voor als tegen de plaats gehad hebbende revolutie, naar hunne verschillende gevoelens, gunstig of ongunstig uit. De *Gazette de France* gelooft, dat de revolutie in Spanje eerst begint; *de Constitutionnel* en andere liberalen, in tegendeel, wenschen de Spaansche natie geluk door de standvastigheid, de revolutie tot stand gebragt en het geluk van Spanje verzekerd te hebben. Intusschen laten onze dagbladen den staat van weifeling, waarin zich Frankrijk bevindt, niet onaangeroerd; terwijl *elk* zijne partij, tot het laatste oogenblik, tracht te verdedigen; doch over het geheel gesproken schijnt het in Frankrijk niet alomme even rustig.

Van den 20.

De Spaansche courier heeft gisteren wederom zeer belangrijke berigten, nopens den staat van zaken in Spanje, medegebragt.

De berigten uit Madrid gaan tot den 10 dezer. Uit dezelve blijkt, dat er niets aan is van de verleden week hier verspreide geruchten nopens eene verwijdering des Konings van Spanje naar Ildefonse, eene abdicatie van Z. M., enz. Hoofdzakelijk melden zij overigens het navolgende:

Drie dagen achter den anderen, is Madrid geillumineerd, en alles in de grootste vreugde geweest, zonder ongeregeldheden; zelfs hebben te vergeefs, bij gelegenheid dat de menigte gevangenen om staatkundige gevoelens uit de gevangenissen ontslagen werden, de boosdoenders getracht, om mede uit te breken, en daartoe zelfs drie schildwachten overvallen en vermoord, maar zijn door de toesnellende wacht aangevallen, die er vuur op gegeven, 19 van gedood, en de overigen binnen de gevangenis terug gedreven heeft. Buiten dit voorval heeft de omwenteling te Madrid geen druppel bloeds gekost, en hebben alleen een kapitein der gardes, hertog *d'Alagon*, benevens *Ramirez*, *Montenegro* en andere raadslieden des Konings, die bij het volk zeer in den haat geraakt waren, Madrid voorzigtigheidshalve verlaten. In de plaats van den hertog *d'Alagon* is dadelijk tot kapitein bij de gardes aangesteld de marquis *d'Abud itc.*

Behalve het decreet des Konings tot loslating van alle om staatkundige gevoelens gevangen zittenden, is ook den 8 dezer door Z. M. een decreet genomen, volgens hetwelk alle om staatkundige gevoelens zich buiten 's Lands bevindende Spanjaarden naar hun land kunnen terugkeeren, gelijk ook reeds de te Parijs residerende Spaansche Ambassadeur dienvolgende bekend gemaakt heeft, dat zij bij hem, of bij de Spaansche consuls in de steden, waar die zijn, dadelijk tot dat einde paspoorten bekomen kunnen.)

Dienzelfden dag, des middags, de generaal *Ballesteros* zich naar het stadshuis begevende, riep het volk om de herstelling van de *Ayuntamiento* of het municipaal ligchaam, zoo als het in 1814 tijdens de cortes bestond. De generaal daarop naar het paleis teruggekeerd zijnde, en 's Konings orders ingenomen hebbende, is wedergekomen, om gezegd ligchaam te installeren, hetwelk plaats heeft gehad, maar met uitsluiting van alle die leden, welke toegestemd hadden in de afschaffing der constitutie. Eene deputatie van dat ligchaam heeft zich vervolgens naar het paleis begeven, en de voorloopige eedaflegging des Konings, voor eene tot dat einde reeds zamengekomen tijdelijke junta, bijgewoond. De Koning, na dit verrigt te hebben, heeft zich op het balkon van zijn paleis vertoond, en daar voor het verzamelde volk den eed op de constitutie herhaald. De deputatie op het stadshuis weder gekeerd zijnde, hebben aldaar *Ballesteros* en alle corporatien van Madrid denzelfden eed in handen der *Ayuntameinto* afgelegd.

Daags daarna, den 9, heeft het garnizoen, in groote parade, insgelijks de constitutie bezworen, en is het navolgend koninklijk decreet, betreffende de tijdelijke junta en de voorloopige eedaflegging in derzelver handen, verschenen:

„ Bij mijn decreet van den 7 dezer besloten hebbende, om de te Kadix door de algemeene en buitengewone Cortes in 1812 afgekondigde Constitutie te bezweren, zoo heb ik voorloopig dien eed gedaan in handen eener tijdelijke junta, zamengesteld uit personen, die het vertrouwen des volks hebben, onder inwachting dat de Cortes, wier zamenroeping ik bevolen heb, zullen vergaderd zijn.

„ De individus, aangewezen om die junta uit te maken, zijn: De kardinaal *de Bourbon*, aartsbisschop van Toledo, president; de luitenant-generaal *Francisco Ballesteros*, vice-president; de bisschop van Valladolid: *Manuel Abad y Queiro*; *Manuel Lardizabal*; *Matteo Valdemoras*; *Vicente Sancho*, kolonel van de genie; de graaf *de Taboada*; *Francisco Crespo de Tejada*; *Bernardo Tarrien*, en *Ignacio Pezuela*.

„ Alle maatregelen, die van het gouvernement zullen emaneren, tot aan de constitutionele installatie der Cortes, zullen vooraf in deze junta overwogen, en met overleg derzelve afgekondigd worden.

„ In het paleis, den 9 maart 1820.

(geteekend.) „ *Ik de Koning.*"

Van Kadix had men te Madrid geene berigten; de postenloop schijnt door de geinsurgeerde troepen, alvorens zij kennis droegen van de omwenteling te Madrid, afgesneden te zijn.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, *den* 18 *Maart.*

De zon-eclips, welke dit jaar, op den 7 September, zal plaats hebben, verwekt levendig het belang en de aandacht der sterrekundigen. In Duitschland is eene afbeelding van de zon gemaakt, zoo als dezelve zich, bij die gelegenheid, op het vaste land zal vertoonen. Een Engelsch sterrekundige maakt belangrijke bijzonderheden over deze zelfde gebeurtenis publiek. Engeland, met uitzondering van de Shetlands-eilanden, zal verstoken zijn van het gezigt van den ring, welke de zon rondom het ondoorzigtig ligchaam van de maan zal vormen; maar het vaste land, van het Noorden van Westfalen tot aan het Zuiden van Italie, zal het gezigt van dit verschijnsel genieten, dat sints 1764 niet gezien is, en niet voor 1847 weder te zien zijn zal.

Van den 21.

De Kamer van Raad der Regtbank van eerste instantie voor het arrondissement Brussel heeft heden de in beschuldiging-stelling uitgesproken der zeven advokaten, onderteekenaars der Consultatie ten behoeve van den heer *van der Straeten*, en heeft hen naar de Kamer van in beschuldiging-stelling gerenvoijeerd, welke, binnen den kortstmogelijken termijn in hare zaak zal uitspraak doen.

De advokaat *Tarte*, cadet, een der bovengemelden, is ziek, en moest zelfs gisteren eene chirurgikale operatie ondergaan.

'S GRAVENHAGE, *den* 22 *Maart.*

Omstreeks half twee uren, werd de zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal van heden geopend. De notulen der vorige zitting geresumeerd en gearresteerd zijnde, gaf de President lecture van eene bij hem ontvangene missive van Zijne Excellentie den Staatsraad, belast met de directie der Staats-Secretarie, daarbij, namens Zijne Majesteit, eene veranderde redactie der vier financiele concept-wetten, betrekkelijk de bepaling van 's Rijks uitgaven en middelen tot bestrijding derzelven, zoo wat de eerste afdeeling dier begrooting betreft, aanvang nemende met 1820, als omtrent het 2de gedeelte alleenlijk over den loopende jare, inzen-

(*Het vervolg op de kant dezer bladzyde.*)

dende en zulks ter vervanging van die, welke op den 18 februarij en den 1 maart ingekomen waren. Zijne Excellentie zegt in gemelde missive, dat Zijne Majesteit de in de Afdeelingen gemaakte bedenkingen goedgevonden heeft in aanmerking te nemen. Bij de eerste wet worden de gewone tienjarige uitgaven op eene somma van f 59,875,052 89 bepaald; terwijl in de tweede, ter bestrijding van gemelde uitgaven, genoegzaam dezelfde middelen worden aangewezen, welke bij de laatste concept wet waren voorgedragen, met uitzondering alleen, dat niet meer dan twee derden der inkomsten van de in- en uitgaande regten, accijnsen, enz., daartoe gebezigd zullen worden; terwijl het overige een derde, onder anderen, ter bestrijding der uitgaven, begrepen in de tweede afdeeling der begrooting zal dienen, welke uitgaven, bij de derde concept-wet, op eene somma van f 21,314,481 79 cents gebragt zijn, tot vinding van welke, bij de vierde concept-wet, boven het een derde der in- en uitgaande regten enz. genoegzaam dezelfde inkomsten, als bij de op den 1 maart ingezonden vierde concept-wet voorgedragen waren, worden aangewezen; zullende in het te kort komende door zoodanige andere bepalingen worden voorzien, als Zijne Majesteit dienstig zal oordeelen nader voor te dragen. Besloten deze stukken te doen drukken, aan de Leden te distribueren, en ter onderzoek naar de sectien van de maand januarij te verzenden.

De sommen, bij de wetten no. 1 en no. 3, als gewone en buitengewone uitgaven respectivelijk voorgedragen, zijn de volgende:

	Gewoon gedurende 10 *jaren.*	*Buitengew. voor* 1820.
1. Huis des Konings	f 2,600,000:00	*Memorie.*
2. Secretarie van Staat enz.	- 1,005,143:00	f 267,200:00
3. Buitenl. Zaken	- 678,790:00	- 71,500:00
4. Justitie	- 246,500:00	- 3,811,210:88
5. Binnenl. Zaken en Waterstaat	- 2,267,533:42	- 2,309,6 7:50
6. Hervormde en andere Eeredienften, behalve de RoomschKathol.	- 1,325,755:65	- 11,150:00
7. RoomschKathol. Eeredienst	- 1,826,859:58	- 101,255:00
8. Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien	- 1,022,355:96	- 885,525:00
9. Financien	- 26,829,732,6[illegible]	- 10,972,119,48
10. Marine	- 5,375,291,31	- 101,685:7[illegible]
11. Oorlog	- 16,677,62:17	- 2,783,148:17
	f 59,875,052:89	f 21,314,481:79

De voorgedragen middelen tot bestrijding der uitgaven, in de tienjarige begrooting begrepen, zijn de volgende: *a)* 's Rijks directe belastingen. *b)* De regten van registratie, zegel, griffie, hijpotheek en successie. *c)* Twee derden van 's Rijks inkomende en uitgaande regten, mitsgaders de accijnsen. *d)* Het regt op de gouden en zilveren werken. *e)* De opbrengst der posterijen.

De hoofdsom der Grondbelasting wordt bepaald op . . . . f 16,028,160,00

Die der personele en mobilaire belasting op . . . . - 2,706,380:00

Het regt op de deuren en vensters . . . - 1,561,040:00

En die ter bestrijding der buitengewone behoeften van 1820:

a) Het gedeelte der directe belastingen, ten bedrage van veertig ten honderd, waarmede sommige derzelve in 1816 zijn verhoogd geworden. *b)* Drie en een derde op-centen op de hoofdsom der grondbelasting, voor de uitvoering van het perceels-gewijze kadaster. *c)* Een derde der in- en uitgaande regten en accijnsen. *d)* De inkomsten der domeinen, plantagien, wateren en bosschen. *e)* Die der beide loterijen; en *f)* De te storten borgtogten, enz. enz.

Vervolgens werd gelezen eene missive van Zijne Excellentie den Minister van financien, zijnde eene adstructieve memorie ter opheldering en inlichting van de door Zijne Majesteit ingezondene veranderde vier financiele concept-wetten. Besloten deze missive almede te doen drukken en aan de Leden te distribueren.

Vervolgens gaf de President den uitslag te kennen der stemming voor de Leden, welke uitmaken de Commissie, belast met het voorloopig onderzoek van het ontwerp van burgerlijk wetboek, zijnde de heeren *Gockinga*, *Reyphins*, *van Meeuwen*, *Trentesaux*, *Dotrenge*, *van Boetzelaer*, *Marchal*, *Géradon*, *Gendebien*, *Byleveld*, *van Scheltinga*, *van der Kemp*, *Geelhard DellaFaille* en *Meelerkamp*.

(*Het vervolg op bladzyde drie.*)

Tot Presidenten en Vice-Presidenten der afdeelingen voor deze maand werden, op de gewone wijze, de volgende Leden door de Afdeelingen benoemd:

Afd.	PRESIDENTEN	VICE-PRESIDENTEN.
1.	*Hennequin.*	*Huysen van Cattendyke.*
2.	*Serruys.*	Baron *de Serret.*
3.	Graaf *van Hogendorp.*	*Du Bus.*
4.	*Fontein Verschuur.*	*Dotrenge.*
5.	*Reyphins*	*De Kemmenaer.*
6.	*Metelerkamp.*	*Gendebien.*
7.	*Trentsfeaux.*	*A. C. Verheyen.*

Waarna de vergadering werd gescheiden zonder bepaald adjournement.

Men verneemt, dat Z. M. den generaal-majoor *van Diermen* tot kommandant der provincie Utrecht benoemd heeft, ter vervanging van den generaal *van Geen*, die op het punt is, om naar Batavia te vertrekken. Bij hetzelfde besluit, is, zoo men verneemt, de generaal-majoor *Duvivier* benoemd tot kommandant der provincie Henegouwen, in plaatse van den generaal *van Diermen* voormeld.

AMSTERDAM, *den* 21 *Maart*.

Door diakenen der Nederduitsche Gereformeerde gemeente is, ter vervulling van de vacature, veroorzaakt door het overlijden van den Wel-Eerwaarden heer *Franciscus Fock*, geformeerd het volgende zestal van Predikanten: Dos. *Henricus Oort* te Rotterdam, *Bartout van der Feen* te Schoonhoven, *Gerrit Kuyper* te Haarlem, *Willem Breyl* te Amersfoort, *Willem Nicolaas Munting* te Hoorn en *Jan Daniel Ruys* te Ouderkerk aan den Amstel. En zijn op het drietal geplaatst: Dos. *Henricus Oort*, *Gerrit Kuyper* en *Willem Nicolaas Munting*.

Van den 23.

Wij vermeenen van goederhand onderrigt te wezen, dat het Z. M. goedgunstig behaagd heeft, Zijne Excellentie graaf *Leopold van Limburg Stirum*, op deszelfs eigen begeerte, tot gouverneur van de residentie 's Hage te benoemen, in plaats van Zijne Excellentie den luit. gen. baron *Sweerts de Landas*, aldaar onlangs overleden, en dat Zijne Excellentie de luit. gen. *Trip* zijn Ed., in het generale commando, alhier, zal vervangen. De algemeene hoogachting en bijzondere liefde, welke Z. Exc. de graaf van *Limburg Stirum* zich hier verworven heeft, door braafheid, weldadigheid en vastheid van de edelste beginsels, met zachtaardigheid en minzaamheid, doet dit vertrek alhier zeer betreuren, hoezeer men van Z. Excs. opvolger te regt alles goeds is verwachtende.

LEEUWARDEN, *den* 27 *Maart*.

De *Staats Courant* bevat eene bekendmaking van de Algemeene Commissie van Liquidatie, van den Franschen achterstand, van geliquideerde schuldvorderingen, waar onder andere voorkomen de pretentien van

M. C. W. du Tour, te Leeuwarden.	K. P. Pel, te Dragten.
R. Perizonius Waller, aldaar.	B. Nauta, te Akkrum.
J. le Maire, aldaar.	De erfgenamen van J. van der Meer, te Sloten.
H. Gonggrijp, aldaar.	Folkert van Loon, te Irnsum.
A. Brainsma, te Giekerk.	S. Lambsma, te Minnertsga.
J. M. Bakker, te Sneek.	T. Andringa van Hijlkama, te Oldeberkoop.
J. Jongbloed, te Langweer.	E. Fockema, te Dockum.
A. J. Andreæ, te Lemmer.	J. P. E. van Altena, te Harlingen.
J. A. Willinge, te Oldeberkoop.	W. B. Kool, te Heerenveen.
T. Canter Visscher, te Bolsward.	W. H. v. Heemstra, te Kollum.
G. Keuchenius, te Koudum.	P. Vegilin, te Akkrum.
De erfgen. van R. Muntz, te Bolsward.	F. N. Posthumus, te Dockum.
F. Plantinga, te Harlingen.	I. A. Ofinga, te Menaldum.
J. de Swart, te Franeker.	M. L. Tjepkema, te Dronrijp.
J. van der Velde, te Sloten.	H. Muntingh, te Marssum.
P. C. Scheltema, te Franeker.	Eildert Duijff, te Ferwerd.

123ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

ZESDE KLASSE.

27ste Lijst. No. 11569, een prijs van *f* 1000.
28ste Lijst. GEENE.
29ste Lijst. GEENE.
30ste Lijst. No. 36144, 13418, ieder een prijs van *f* 1000.
31ste Lijst. No. 8504, 28620, ieder een prijs van *f* 1000.
32ste Lijst. No. 37832, 32379, ieder een prijs van *f* 1000.
33ste Lijst. No. 14033, 277, 4622, ieder een prijs van *f* 1000.
34ste Lijst. No. 23560, een prijs van *f* 1000, no. 15459, een prijs van *f* 2500, no. 18950, een prijs van *f* 1000.

OPPERHOUTVESTERIJ.

De Houtvester in het eerste district van de provincie Vriesland brengt bij dezen ter kennisse van de belanghebbenden, dat de aanvragen tot bekoming van permissien

Tot de Visscherij voor den 8 April,
Tot de Jagt voor den 15 April 1820,

vragtvrij, met bijvoeging van zes stuivers, moeten ingezonden worden, waartoe de noodige billetten in blanco, bij de opzieners der Jagt, gestationeerd te Bergum, Leeuwarden en Dockum, te bekomen zijn.

De Houtvester bovengemeld,
W. L. VAN SMINIA.

*** Heden morgen ten zeven uren, verloste voorspoedig van eene DOCHTER, A. P. ENGBERS, geliefde huisvrouw van

FRANEKER, den 16 Maart 1820. JOHs. WILHELMUS LUNTER.

OUDESCHOOT, den 20 Maart 1820. Heden beviel mijne geliefde echtgenoote, A. W. DE SWART, van eenen ZOON.

F. BIENEMA.

*** Heden avond verloste zeer voorspoedig van eenen ZOON, T. K. VAN DER KOOI, geliefde huisvrouw van

FRANEKER, den 20 Maart 1820. J. BANGA.

*** Mijne geliefde echtgenoote, L. O. SIJPERDA verloste dezen avond zeer voorspoedig van eenen ZOON.

BOLSWARD, den 21 Maart 1820. M. W. STEENSMA.

*** Heden middag kwartier na vier uren, is mijne teederbeminde echtgenoote, Vrouwe B. J. A. KNOCK, door Gods goedheid, voorspoedig verlost van eenen welgeschapen ZOON.

LEEUWARDEN, den 21 Maart 1820. B. VAN DER HAER.

*** Heden morgen verloste voorspoedig van eene DOCHTER, GEERTRUIDA A. WENNEKERS, geliefde echtgenoote van

HARLINGEN, den 23 Maart 1820. B. LEEMKOOL.

*** Mijne geliefde echtgenoote, FOKELTJE M. TROMP, verloste heden morgen, door Godsgoedheid, zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

MARRUM, den 23 Maart 1820. ATTE G. JONGBLOED.

*** Heden avond ten 10 uren, verloste voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, MARIA ANNA LEIJDIG, geliefde echtgenoote van

LEEUWARDEN, den 23 Maart 1820. G. LANGEMEIJER.

*** Heden ontsliep, in den gezegenden ouderdom van 84 jaren en ruim 6 weken, onze hartelijk geliefde vader HENRICUS ANTONIUS BOUR, na voorzien te zijn van de Heilige Sacramenten, volgens den R. C. Godsdienst.

HARLINGEN, den 17 Maart 1820. N. BOUR, M. C. BOUR.

*** Heden namiddag overleed, na eene korte ziekte, onze waarde vader JACOB AGGESZ. KOOL, in den ouderdom van ruim vier en zeventig jaren: hij wordt betreurd door allen, die hem gekend hebben, en voor wie hij nuttig was, maar inzonderheid door ons, zijne geliefde kinderen.

BEVERWIJK, den 19 Maart 1820. PIETER KOOL, uit aller naam.

De affaire der Azynmakery wordt, op de firma van JACOB AGGESZ. KOOL & ZOON, *gecontinueerd.*

*** Na eene ziekte van weinige dagen, ontsliep heden middag ten 12 uren, mijne hartelijke geliefde echtgenoote AKKE ARENDS EVERTS, in den ouderdom van 35 jaren en 10 maanden.

Meer dan 18 jaren de trouwe gezellin en de vreugde mijnes levens, en de teedere zorgvuldige moeder van mijne 6 kinderen, van welke het jongste nog geen 2 jaren bereikte, is zij mij, in de kracht van haar leven, ontvallen, en aan mij en mijn talrijk kroost ontrukt.

Met een diep gewond en ter neer gebogen hart, geve ik van dit treffend verlies aan mijne vrienden berigt, van welker deelneming ik mij verzekerd houde; terwijl ik mij wensche te onderwerpen *aan*, en stil te berusten *in* den wil van Hem, die mijne dierbare afgestorvene tot zich nam, en met Vaderlijke liefde ook mijn lot en dat der mijnen bestuurt.

SNEEK, den 20 Maart 1820. W. STAM.

*** Na eene reeks van jaren menigvuldige smarten te hebben doorgestaan, bezweek heden het lang gefolterde ligchaam onzer teedergeliefde behuwd-moeder en moeder, ESKELINA BROEKEMA, wed. W. S. BLEEKER, in den ouderdom van ruim 59 jaren.

SNEEK, den 22 Maart 1820. ABm. HESSELINK. ALIDA HESSELINK, geb. BLEEKER.

PRIJS DER BOTER TE LEEUWARDEN, den 24 MAART 1820, *f* 28 à 31 - 10 - :

De middelprijs der UIT- EN INLANDSCHE ROGGE- en TARWE, was dienzelfden dag

ROGGE 120 Goud Guldens het Last.
TARWE *f* 6 - 18 - : het lopen.

STAAT van de Middelpryzen der Granen en andere Objecten welke op de Weekmarkt te Leeuwarden, den 24 Maart 1820 zyn verkocht. Volgens Amsterdamsche Maat en Gewigt.

	Gls.	Cts.		Gls.	Cts
Tarwe van 4500 ℔	225	00	Tarwen Brood	—	15¼
Oude dito	252	00	Roggen Brood	—	4 1/11
Oude Roode dito	252	00	Rundvleesch	—	25
Dito, nieuwe	234	00	Kalfs dito	—	60
Rogge	171	00	Schapen dito	—	17½
Garst	135	00	Vark. dito versch	—	27½
Boekweit	180	00	—— dito gerookt	—	45
Haver	108	00	Genever	—	90
Dito van 2500 ℔	86	00	Hooi (per 100 ℔)	2	00
Witte Boonen	324	00	Stroo	—	00
Groene Erwten	396	00		—	00
Graauwe Erwten	288	00	Turf	—	00
Boter (per ℔)	—	38½		—	00
Graauwe Kaas	—	00		—	00
Aardappelen	2	50			

Accordeert met het Register der Middelpryzen te Leeuwarden, den 24 *Maart* 1820.
De President-Burgemeester, JOHANs. ROMKES.

SCHIEDAM, *den* 24 *Maart*.

Genever, de 30 Viertels zonder fust	61
—— Amsterdamsche proef	84
—— Zonder de belasting.	

BEURS-PRYS DER EFFECTEN.

Amsterdam, den 25 *Maart* 1820.

Holland, Werkelijke Schuld	2½	pCt.	44	à	44⅛
—— Uitgestelde Schuld			[illegible]	à	[illegible]
Kans-Billetten van dezelve		*f*	25	à	25¼
Schuldbek. Sijndikaat, 1ste serie	5	pCt.	99	à	99¼
Idem idem 2de ——	5		94¼	à	94¼
Nederlandsche Bank			1170	à	1180
Frankrijk, Tiers Consolidés	5		74½	à	75
—— Certificaten van dito	5				
—— dito in Parijs	5		68¾	à	69¼
—— Reconnaissances	5		82¼	à	83
Engeland, Geconsolideerde	3		69½	à	
Rusland, bij *Hope en Comp.*	5		92	à	92½
—— Insch. op het Grootb.	6		48	à	48¼
Pruissen, in Engeland	5		82¼	à	83
Spanje, 1807	5½		25¼	à	27½
Coupons van dito		*f*	8½	à	9½
Weener Certificaten	2½		34½	à	35
—— Metaliek	4½		65½	à	66
—— Dito	4		57½	à	58
—— Dito	1		14⅛	à	14⅜
Deensche Kroon	4		72¾	à	73¼
—— Tollen	4		72¾	à	73¼
—— Leen- en Wisselbank	4		72¾	à	73¾
—— Aziatische Comp.	5		89	à	89½
—— Coupons			82	à	83
Amerika, bij *Hope* c.	5½		104½	à	105
—— bij Stophorst 1801	5½				

SCHIPPERS, Die genegen mogten zijn, om STRAATSTEENEN van Brussel herwaarts te brengen, kunnen zich deswegens ter Secretarie vervoegen; terwijl de zoodanigen, zulks verkiezende, de tijd hun worden gegund, om vooraf van hier lading naar Holland of elders te zoeken, en daarna binnen eene te bepalen termijn, bij retour, de Straatsteenen aantevoeren.

)o( )o( )o(DIegene, welke van den Ondergeteekenden nog eenige Gelden te pretenderen heeft, vervoege zich ten zijnen huize te Harlingen. K. VAN DEN OEVER.

CHRISTELIJK MAANDSCHRIFT VOOR *ARMEN* EN VOOR *ZONDAGS-SCHOLEN*, waarvan no. 1 thans het licht ziet, en te bekomen is, te Leeuwarden bij *Brouwer* en *Wiarda*, te Harlingen bij *v. d. Plaats*, Sneek bij *Holtkamp*, Dokkum bij *v. d. Meulen*, en verder alom.

Dit Werkje, dat onder bovenstaanden titel aan alle vereerders van Godsdienstige kennis, ter bevordering en ondersteuning, wordt aanbevolen, zal bij stukjes, van 2, 3 of 4 vellen maandelijks, bij de Boekverkoopers R. J. SCHIERBEEK, te *Groningen*, en bij W. BRAVE, te *Amsterdam*, uitkomen; en, om hetzelve zoo wel voor de armen, als voor hen, die het bij getallen onder de behoeftigen wenschen te verspreiden, en daar door aan het nuttig doel behulpzaam te zijn, is de prijs van de 16 bladzijden druks, of het vel, op slechts zes duiten gesteld. Ten einde eenigzins de hoegrootheid der oplage van dit Werkje te kunnen bepalen, wordt een ieder, welke zich voor eenen jaargang wil verbinden, verzocht, zijne opgaaf van het getal of getallen der exemplaren, welke hij verkiest, bij de Uitgevers of bij zijne gewonen Boekverkooper, voor het einde van Maart in te zenden.

BIj J. RÖMELINGH, te *Groningen*, is uitgegeven, en mede in alle voorname Boekwinkels in *Vriesland* te bekomen:

1. *Verhandeling* over de *Assyrische*, *Babylonische*, *Medische* en *Perzische Ryken*; dienende ter nadere opheldering der latere geschiedenissen van *Israël* en *Juda*, door R. RODENBURG, Predikant te *Tist*, De Prijs is *f* 1 - 16 - :
2. *Alphabetische Naamlyst der Rivieren*, *Steden*, *Eilanden* enz., van het *Koningryk der Nederlanden*, en het *Hertogdom Luxemburg*, met aanwijzing waar dezelve aanwezig zijn, door J. F. BEINS. In groot plano, de Prijs is 3 St.
3. *Kunst* om *Letters* en *Woorden* te leeren lezen, door J. F. BEINS, 2 stukjes. De Prijs van ieder stukje is één Stuiver.

F. JACQUOT, Hoedefabrijkant, gebrevetteerd door Z. M. den Koning der Nederlanden, te Brussel, heeft de eer aan het publiek te verwittigen, dat hij alhier gearriveerd is met een schoon assortiment van MANS- en KINDERHOEDEN, naar den laatsten smaak, als Bolivars, Morillos, &c., en waarvan de prijzen 20 à 25 pCt. beneden de ordinaire koers gesteld zijn; blijft tot den 10 April aanstaande; is gelogeerd bij *Martini & Beltrami*, in de St. Jacobstraat te Leeuwarden.

WIJBE WOUTERS, te *Groningen*, heeft gedrukt en alom verzonden: 1. GETHSEMANÉ, *door* B. KLEFEKER, *Theol. Doctor en eerste Prediker by de Jacobikerk te* Hamburg. *Naar den tweeden Druk uit het Hoogduitsch vertaald* door S. E. WIELING, *Leeraar by de Doopsgezinde Gemeente te* Midwolde, Beerta *en* Meeden, à *f* 2 - 12 - : De beroemde Schrijver behandelt dit belangrijk gedeelte der Lijdensgeschiedenis van onzen HEER zoo stichtelijk en leerzaam, dat ieder regtgeaard Christen dit voortreffelijk boek met genoegen en nut moet lezen. 2. *Zedelijke* VERHALEN *voor kinderen van* acht *tot* veertien *jaren. Door* FREDRIK HERMANN, *gevolgd naar de* tweede *Hoogduitsche uitgave*, met platen, TWEEDE DRUK, à 16 St. Nog zijn onlangs bij den Uitgever van de Pers gekomen: 1.) DE VROUWEN, *in vier Zangen. Door* Mr. H. A. SPANDAW, *Tweede Druk*, *met een fraai Vignet van den beroemden* VELIJN, *in Carton*, à *f* 2 - 8 - : 2.) HANDBOEK *voor jonge Predikanten*, *gedeeltelyk naar het Hoogduitsch* van JOHANN FRIEDRICH WEINGART, à *f* 2 - 10 - : Daar dit Werk, in *tien Afdeelingen* en een *Aanhangsel*, Voorbeelden voor jonge Leeraren bij de gewigtigste aangelegenheden van het H. Dichtwerk behelst, kan hetzelve voor hen als onmisbaar beschouwd worden. 3.) VERVELING, of *de Geschiedenis van den Graaf* VAN GLENTHORN, *naar het Engelsch van Mistriss* EDGEWORTH, *met een' gegraveerden Titel*, à *f* 2 - 16 - : Alle deze Werken zijn mede te bekomen te Leeuwarden, bij de weduwe *van Altena*, *Brouwer*, *Cahais*, *Lobry*, *Steenbergen van Goor* en *Wiarda*, Dokkum, *van der Meulen*, Franeker *Tuinstra* en *Ypma*, Harlingen, *van der Plaats* en *Prillevitz*, Heerenveen, *Hessel*, Sneek, *Holtkamp* en *Smallenburg*, en voorts bij de voornaamste Boekhandelaren in de Noordelijke Provincien.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

De Provisionele Sijndic in het Faillissement van THOMAS MARTENS KINGMA, koopman te Birdaard, roept bij dezen de Crediteuren, wier pretensien zijn geverifieerd in gemeld Faillissement, om op Maandag den 17 April aanstaande, des voordemiddags ten elf uren, in persoon of bij gevolmagtigden, te compareeren ter vergaderzaal van de Regtbank van Eersten Aanleg, zittende te Leeuwarden, als belast met de commercieele regtsoefening aldaar, ten einde aantehooren de verantwoording van den staat des boedels, en voorts met den gefailleerden een accoord (concordat) aantegaan ofte definitive Sijndici te benoemen.

De Provisionele Syndic voornoemd,
J. VAN LEEUWEN.

Dewijl Ds. J. N. S. HESSLING, van Hempens en Teerns, voor het beroep van Nijehaske cum annexis bedankt heeft, zoo worden de Floreenpligtige Ingezetenen van den Hervormden Godsdienst weder geconvoceerd, om op den vierden April 1820, des morgens ten elf uren, te compareeren in de Kerk te Nijehaske, om in persoon, of bij behoorlijke volmagt, te stemmen eenen PREDIKANT in de vaceerende Hervormde Gemeente van Nijehaske en Haskerdijken, en zulks volgens het Reglement daarvan zijnde.

Uit naam des Kerkenraads van voornoemde Gemeente,
D. F. VAN GIFFEN, *Consulent.*

De Notaris Mr. E. E. WIELINGA VAN SCHELTINGA gedenkt, op Woensdag den 29 Maart 1820, ten sterfhuize van wijlen den Deurwaarder *J. Schaaff*, te verkoopen:
MEUBELEN en HUISGERADER en wat meer ten voorschijn zal worden gebragt. De goederen kunnen des daags te voren door een ieder worden bezigtigd.

De Notaris Mr. E. E. WIELINGA VAN SCHELTINGA, te Leeuwarden, gedenkt op Maandagen den 10 April 1820, bij de provisionele, en den 24 dito, bij de finale toewijzing, op zeer gemakkelijke termijnen, telkens des avonds ten zes uren, ten huize van de wed. *van der Feen*, kasteleinsche in den Valk te Leeuwarden, te verkoopen:
Eene hechte en sterke HUIZINGE, het *Algemeen Werfhuis* genaamd, bestaande in verscheidene Kamers en Vertrekken, benevens acht WONINGEN onder een dak; alles staande en gelegen aan den Stadswal bij het Droevendal, te Leeuwarden; zijnde gequoteerd letter B, no. 112 en 113, bij de eigenaars *Jan Alberts Eekhoff en Vrouw* wordende bewoond; den 12 Mei 1820 vrij te aanvaarden.

De Notaris JAN KLAASESZ, te Ternaard, zal, op Donderdag den 30 Maart 1820, des nademiddags ten 2 uren, ten huize van *Bauke Scheltes Wiedema*, kastelein te Wierum, ten overstaan van het Vredegeregt van het Kanton Holwerd, publiek bij strijkgeld, aan den meestbiedenden, ter verkoop veilen:
Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR, gekwoteerd met No. 106, cum annexis, staande en gelegen onder Wierum, groot naar naam en faam 34½ Pondematen, zoo BOUW als GREIDLANDEN, meerendeels direct en voor het overige in den herfst dezes jaars vrij te aanvaarden.
Toebehoorende aan *Hein Jans Zwart*, Landbouwer onder Betterwird cum soc.

De Notaris JAN KLAASESZ, te Ternaard, zal op Zaturdag den 1 April 1820, des nademiddags ten 2 uren, ten huize van *Fredrik Schregardus*, kastelein te Nes, bij de provisionele toewijzing, aan den meestbiedenden presenteren te verkoopen:
1. Eene kostelijke HUIZINGE en TUIN, WAGENHUIS met daarin zijnde WOONKAMER, benevens 2 Pondematen BOUWLAND, alles staande en gelegen te Nijkerk.
2. 9 Pondematen BOUWLAND, onder Nes.
3. 8 Pondematen DITO, onder Niawier.
4. 4 Pondematen DITO, onder Metslawier.
Alles in eigendom behoorende aan den heer *J. U. Noordenbos*, aldaar, en direkt vrij te aanvaarden.

De Griffier Mr. P. DE KOK zal, ten overstaan van den Notaris G. S. ROLSMA, te Bolsward, op Donderdagen den 30 Maart 1820, ten huize van de wed. *de Vries*, kasteleinsche te Bolsward, bij de beschrijving, en op den 13 April daaraanvolgende, ten huize van *W. H. Wybes*, kastelein aldaar, bij de finale toewijzing, telkens des nademiddags ten twee uren, publiek bij strijkgeld, presenteren te verkoopen:
Drie en dertig pondematen drie drie-achtste einsen GREIDLAND, over hoog en laag in eene Zathe en Landen, met HUIZINGE, SCHUKE, WATERMOLEN cum annexis, groot in het geheel vijf en negentig en een-tweede pondemate alle Greidlanden, staande en gelegen onder den dorpe Hartwerd, thans bij *Jacob Holkeboer* cum uxore in gebruik, tot St. Petri en den 12 Mei 1820, en alsdan vrij te aanvaarden; alles breeder bij billetten omschreven.

De Notaris P. NOIJON gedenkt, ten huize van *Jarig Hilles Meyer*, in het Hooghuis te Sneek, op Zaturdag den 1 April 1820, des avonds ten 7 uren, publiek te veilen:
Een hecht en welgelegen HUIS, op het Achterom te Sneek, door wijlen *Hendrik Jans Tipma* nu laatst bewoond, bestaande in twee Kamers, Gallerij en Loots, Binnenplaats, uitmuntende Regenwatersbak, &c.; dadelijk na den finalen palmslag te aanvaarden.

De Notaris H. ALBARDA, te Workum, als daartoe benoemd door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Sneek, zal, ten overstaan van den heer Vrederegter van het Kanton Hindelopen, publiek bij verhooggeld, aan den meestbiedenden presenteren te verkoopen:
Zes en dertig Pondematen en zeven Einsen GREIDLAND, gelegen grootendeels onder het behoor van de Stad Workum, en deels onder den dorpe Parrega, en zulks in zeven perceelen. Alle terstond na de finale toewijzing te aanvaarden, en breeder bij billetten omschreven.
Wie daaraan gading maakt, kome op Vrijdag den 7 April 1820, bij den finalen palmslag, des nademiddags ten twee uren, ten huize van *Jelle Martens Hoekstra*, kastelein in de Zwaan te Workum, en koope op dan voor te lezene conditien, die intusschen te zien zijn bij de Notarien H. ALBARDA, aldaar, en Mr. T. CANTER VISSCHER, te Bolsward.

De Secretaris BINKES zal, ten ten overstaan van den Notaris ROLSMA, te Bolsward, op Vrijdag den 7 April 1820, des morgens ten 9 uren, ten huize van *Pieter Douwes Kaapstra*, te Kimswerd, publiek bij boelgoed, om gereeden gelde, presenteren te verkoopen:
7 Zoo melke als kalve KOEIJEN, 3 RIEREN, 3 HOKKELINGEN, 7 PAARDEN, waaronder 2 uitmuntende zwarte Merrien, 6 en 7 jaren oud, 60 SCHAPEN, 3 beslagen Hooiwagens, een Chais, 5 Ploegen, 1 nieuwe dito, 8 Eiden, 1 Landrol, 1 Dorschrol, 1 Snijbank, 2 Raspen, 1 Wijnne, 1 Karnmolen, 1 Karn met koperen hoepen, 14 koperen Aden, 7 dito Emmers, 7 Molkenvaten, 2 Kaasperfen, 3 Aardkarren, 2 Kretten, 6 Boterladen, 2 groote Ketels, een kleine dito, 1 Voerkist, een Blok Hooi, eene partij Stoo, eenig gerookt Spek, 1 Klok, Bedden, Dekens, Porselein, Winkelgereedschappen, eene partij Wolkammers houten Vormen, en hetgeen ten dage des verkoops meer te voorschijn zal worden gebragt.

)o( )o( )o(Alzoo de post van KNECHT in het BLOKHUIS, met 1mo. Mei aanstaande, komt te vaceeren, op een jaarlijksch tractement van twee honderd en vijftig gulden, vrije inwoning en verdere emolumenten, kunnen die genen, gehuwd of ongehuwd, welke genegen zouden zijn, denzelven waartenemen, in persoon, met getuigschriften van goed gedrag voorzien, zich aanmelden aan de Vergadering van het Collegie van Regenten der Gevangenhuizen, te Leeuwarden, den 10 April eerstkomende, in het Tuchthuis, des nademiddags ten vier uren.

)o( )o( )o(Aan het geerd publiek wordt bij dezen bekend gemaakt, dat de POSTWAGEN van de Lemmer op de Joure, vise versa, provisioneel zijnen aanvang zal nemen te rijden, met den 1 April aanstaande, en voortaan alle dagen, zoo als voorheen gebruikelijk is geweest; — tot nader advertissement.

Bij beslotene brieven, uiterlijk op den 22 April 1820, inteleveren ten kantore van den heer Notaris F. WITTEVEEN, te Metslawier, alwaar de voorwaarden, van heden af, te lezen zijn, is men voornemens voor twaalf achtereenvolgende jaren, aanvangende op St. Petri en den 12 Mei 1821, te verhuren: Eene BOEREN BEHUIZINGE, no. 42, ZATHE en LANDEN, groot 64 Pondematen, staande en gelegen te Nijawier, in Oostdongeradeel, thans wordende gebruikt bij *Simon Klaases Kleistra.*

)o( )o( )o(De ondergeteekende adverteert, dat hij van heden af zijnen WINKEL tot zeer gematigde prijzen zal uitverkoopen, en verzoekt uit dien hoofde zijne Slijters, zoo in de stad als te lande, zijne ledige Vaten, Manden en Fleschen aan hem, voor of op den 20 April aanstaande, terug te zenden; als mede zij die bij hem nog eenige voorname WINKEL GOEDEREN uit de hand te koop; wonende op de breedzijde van de Nieuwstad, te Leeuwarden.
W. H. VAN HATEREN.

Bij W. ZUIDEMA, te *Groningen*, is gedrukt en mede alom te bekomen:
I. *EUTHANASIA* of Christelijke voorbereiding voor den dood; door J. CORSTIUS, Predikant te *Hoogezand*. EERSTE DEEL. *Overdenkingen*. *f* 2 - 16 - : Met nog een Deel, dat leerzame sterfgevallen zal behelzen, is dit Werk kompleet.
II. De *KARAVANSERA*, of verzameling van OOSTERSCHE VERHALEN, naar een Perzisch handschrift vertolkt, door ADRIAAN DE SARRAZIN. *Uit het Fransch.* *f* 2 - 10 - :

Bij W. ZUIDEMA, te *Groningen*, zijn gedrukt en alom verzonden:
1. G. B. REDDINGIUS, *Handleiding voor het onderwys in den Christelyken Godsdienst.* *f* 1 - 2 - 4.
2. G. B. REDDINGIUS, *De Christelyke Godgeleerdheid, of handleiding voor Lidmaten, tot herinnering van hetgene zy eenmaal geleerd en beleden hebben, en voor myne Leerlingen, tot opheldering van myn Onderwysboekje.* *f* 1 - 5 - :
3. *Handboek over het Avondmaal, voor jonge Predikanten.* Uitgegeven door A. J. VAN DER VEEN, Predikant te *Gorredyk*. *f* 2 - 4 - :

HET BESTE BOEK,

De BIJBEL en zijne Geschiedenissen *gemakkelyk gemaakt*, als een *lusthof* der *Goddelyke Historien*, een werk eenig in zijne soort, dat de *Bybel* op die manier behandeld, en breeder is geannonceerd, zijn *nog maar een klein getal voorhanden*; gedrukt in 2 deelen in octavo, met *ruim 40 plaatjes*, opgedragen aan de *Bybel Genootschappen*, voor den prijs van maar *f* 1 - 16 - : te bekomen, te Amst. bij G. ROOS, en alom, zoo ver nog voorhanden zijn.

Hebben de *Riddergeschiedenissen* van *Spiesz* en andere vele lezers gevonden, niet minder belangrijk is de op *heden uitgegeven* Riddergeschiedenis van KUNO VAN KIJBURG, door de beroemde *Zchocke*, (schrijver van *Abalino*) verdeeld in *drie boeken* en *XLII afdeelingen*, naar het Hoogd. vertaald, gedrukt in groot octavo, en versierd met *keurigen titel* en *vignet* door *Smies* en *A. L. Zeelander*; de prijs is *f* 2 - 16 - : en wordt uitgegeven *te Amst.* bij ten Brink, van Kesteren, G. Roos, enz. *Leeuwarden* Brouwer, Cahais, Wiarda, Steenbergen van Goor, Lobrij en wed. Altena, *Franeker* Tuinstra en Ypma, *Harlingen* Prillevits, *Sneek* Holtkamp en verder alom.

Berigt van INTEEKENING op een Werk, getiteld: BESCHRIJVING van den NEDERLANDSCHEN WATERSNOOD, *in den aanvang van het jaar* 1820, met een daar achter geplaatst DICHTSTUK, van onzen Vaderlandschen Dichter W. H. WARNSINCK Bsz., met eene kaart en platen, op de plaatsen zelve geteekend; (GEHEEL TEN VOORDEELE DER ONGELUKKIGEN, door de *verschrikkelyke Overstroomingen in sommige Provincien van ons Vaderland*), hetwelk zal worden uitgegeven bij BEIJERINCK & WILLEMSZ, Boekverkoopers te Amsterdam, en verder alom. Het Berigt wordt HEDEN *gratis* uitgegeven.

)o( )o( )o(Te Huur: Eene heerlijke ZATHE en LANDEN, gelegen onder den dorpe Bozum; op den 12 Mei 1820 vrij te aanvaarden; te bevragen bij Jr. *W. W. van Asbeck*, bij de Kettingbrug te Leeuwarden.

Bij den *Boekhandelaar* J. C. VAN KESTEREN, *te Amsterdam*, zijn in het jaar 1819, onder meer anderen, de volgende Werken van de Pers gekomen:
1. LANGSDORFF, *Reize rondom de Wereld*, 3 & 4 deel, met Platen en Muzijk, waarmede deze belangrijke Reis geheel compleet is.
2. LAFONTAINE, *nieuwe Bloemen*, 2de Deel, met gegraveerden Titel & Vignet.
3. *Keur van nuttige en aangename Mengelingen*, no. 3, 4, 5 & 6, met gegraveerden Titel en Vignet, waarmede de jaargang voor 1819 geheel compleet is.
4. SPIESS, *het Spook', of de Klok om middernacht &c.*
5. GORRES, *Duitschland en de Revolutie &c.*
6. FOKKE, *Leven van den hoog welgeboren heer Lucifer den Grooten*, met Caricatuur Platen, 2de Druk.
7. DE BORSTEL, een Periodiek geschrift, no. 1 & 2.
8. *De Henriade van Voltaire*, door BARBAZ.
9. *Een dag uit het Leven van Fredrik den Grooten*, Blijspel.

Nog zijn bij denzelven zeer weinige Exemplaren voorhanden *van de* REIZEN van J. WILD *Junior*, *door de Staten van Noord-Amerika*, 3 Deelen, met uitmuntende Platen en Kaarten, voor den veel verminderden prijs van *f* 5 - 5 - : in plaats van *f* 13 - 10 - : En van
De Ridder don Quichot van Mancha - 2 *Deelen*, versierd met 16 Caricatuur Platen, voor den geringen prijs van *f* 4 - : - :

DE EERSTE OORDEELSDAG ALS AANSTAANDE VOORGESTELD,

in eene LEERREDE over I. Thessal. V vers 2, 3a., door J. W. H. DEUSSEN, Predikant te *Zomeren en Lierop*, VIERDE DRUK; de prijs dezer uitmuntende Leerrede is 8 Strs. Wordt uitgegeven te Amsterdam bij *A. Vink*, Sneek *F. Holtkamp*, Leeuwarden *Steenbergen van Goor*, *Brouwer*, *Wiarda* en wed. *Altena*, Franeker *Tuinstra*, Harlingen *v. d. Plaats* en *Prillevits*, en alom.

Bij de Erven F. BOHN, te *Haarlem*, wordt uitgegeven en is alom verzonden:
1. N. G. VAN KAMPEN, Geschiedenis der NEDERLANDEN of der XVII Nederlandsche Gewesten, van *de vroegste tyden tot op den Vrede te Parys in* 1815, 1ste deel, met platen *f* 4 - 18 - :
2. ZIMMERMAN, de Aarde en hare Bewoners, een werk ter bevordering der kennis van Landen en Volken, derzelver Handel en Voortbrengsels, 6de deel, met platen *f* 3 - 12 - :
3. MAWE, Reizen in de binnendeelen van BRAZILIEN, vooral in deszelfs Goud en Diamantrijke streken, uit het Engelsch, 2 deelen met 5 platen en 1 kaart *f* 7 - 10 - :
4. JAMES, Reize in Noordelijk *Duitschland*, *Zweden*, *Rusland* en *Polen*, met platen, naar den tweeden Engelschen druk, vertaald door den Wel Eerw. Heer N. MESSCHAERT *f* 3 - 15 - :
5. CLARKE, Reis door *Rusland* en *Tartarye*. In geen ander werk zal men belangrijker inlichtingen omtrent deze weinig bekende Landen inwinnen. De prijs is *f* 3 - 12 - :
6. Beschrijving van CURACAO, door een' Bewoner zelve van dat *Eiland* *f* 1 - 2 - :
7. VALENTIA, Reize naar *Indien*, *Ceylon*, *de Roode zee*, *Abyssynie* en *Egypte*, naar het Engelsch, 4 deelen met platen *f* 15 - : - :

Te LEEUWARDEN, by P. KOUMANS SMEDING, by de Hoeksterpoort, lett. K, no. 176.